

پژوهشکده شورای نگهبان
گزارش استدلالی

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

**قانون عضویت رئیس سازمان پدافند غیر عامل
کشور در برخی از شوراهای عالی
مصوب ۱۳۹۶/۸/۲۴**

پژوهشکده شورای نگهبان

باسمہ تعالیٰ

نظرات استدلالی شورای نگهبان

در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

**قانون عضویت رئیس سازمان پدافند غیر عامل
کشور در برخی از شوراهای عالی
مصوب ۱۳۹۶/۸/۲۴**

تاریخ تصویب: ۱۳۹۶/۰۵/۳۱

کد گزارش: ۱۴۰۱۰۸۱۵۲

تاریخ نظر شورای نگهبان: ۱۳۹۶/۰۶/۰۸

پژوهشکده شورای نگهبان

قانون عضویت رئیس سازمان پدافند غیر عامل کشور در برخی از

شوراهای عالی مصوب ۱۳۹۶/۸/۲۴

درباره قانون

«طرح عضویت رئیس سازمان پدافند غیر عامل کشور در برخی از شوراهای عالی» توسط تعدادی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی ابتدا با عنوان «طرح عضویت رئیس سازمان پدافند غیر عامل کشور در شوراهای عالی» با قید دو فوریت تقدیم مجلس شد. در مقدمه‌ی توجیهی این طرح آمده است: سازمان پدافند غیرعامل کشور یک سازمان (نهاد) حاکمیتی (لشکری و کشوری) بوده و به منظور افزایش بازدارندگی، کاهش آسیب‌پذیری، تداوم فعالیت‌های ضروری، تسهیل مدیریت بحران، ارتقای پایداری ملی، در برابر انواع تهدیدات و اقدامات خصمانه‌ی دشمن تشکیل شده است. مأموریت‌های عمده‌ی این سازمان، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، هدایت، سازمان‌دهی، نظارت و راهبری پدافند غیرعامل و دفاع غیرنظامی و در چهارچوب و در جهت تحقق سیاست‌های ابلاغی و فرامین مقام معظم رهبری فرماندهی معظم کل قوا و قوانین موضوعه کشور از طریق: فرهنگ‌سازی و آموزش عمومی تخصصی، آمادگی و ارتقای مقاومت ملی، پایش تهدیدات، طبقه‌بندی و سطح‌بندی مراکز و حوزه‌ها، کاهش آسیب‌پذیری‌ها، نهادینه‌سازی اصول الزامات و ملاحظات فنی مهندسی پدافند غیرعامل در ذات طرح‌ها و پروژه‌های ملی، استانی و موضوعی کشور، تسهیل مدیریت بحران و تداوم کارکردهای کشور، صیانت و کمک به اداره‌ی مردم در راستای مصون‌سازی کشور در برابر انواع تهدیدات دشمن است.

بر این اساس و به منظور ایجاد ارتباط وثیق و مستحکم با برخی شوراهای عالی کشور که در ارتباط با وظایف ذاتی خود می‌تواند در تعامل با سازمان پدافند غیرعامل کشور نقش مؤثرتری در انجام وظایف و مأموریت‌های خود و همچنین پیگیری و تحقق تدابیر و رهنمودهای مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا ایفا نمایند. طرح زیر با قید دو فوریت جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌گردد. این طرح برای رسیدگی به صورت یک شوری به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی به عنوان کمیسیون اصلی ارسال شد که کمیسیون مزبور با حضور کارشناسان دستگاه‌های ذی‌ربط، طرح مذکور را در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۶/۳/۲

با اصلاحاتی در عنوان و متن به تصویب رساند و گزارش آن را به مجلس ارائه کرد. طرح مزبور، در جلسه‌ی علنی مورخ ۱۳۹۶/۵/۳۱ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسید و به موجب نامه‌ی شماره ۲۱۰/۴۵۷۱۴ مورخ ۱۳۹۶/۶/۴ به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان در تاریخ ۱۳۹۶/۶/۸ با تشکیل جلسه و بررسی مفاد این مصوبه، نظر خود مبنی بر مغایرت آن با قانون اساسی را طی نامه‌ی شماره ۹۶/۱۰۲/۲۴۲۳ مورخ ۱۳۹۶/۶/۱۲ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد. مجلس برای رفع ایراد شورای نگهبان، در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۶/۸/۲۴ اصلاحات لازم را در این مصوبه اعمال کرد و آن را طی نامه‌ی شماره ۲۱۰/۷۲۹۰۱ مورخ ۱۳۹۶/۸/۳۰ برای اظهار نظر مجدد به شورای نگهبان ارسال کرد. شورای نگهبان در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۶/۹/۸ ایراد پیشین را برطرف شده دانست و نظر خود مبنی بر مغایرت نداشتن مفاد این طرح با موازین شرع و قانون اساسی را طی نامه‌ی شماره ۹۶/۱۰۲/۳۳۹۶ مورخ ۱۳۹۶/۹/۹ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۶/۵/۳۱ (مرحله نخست)

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۶/۶/۸

ماده واحده- از تاریخ تصویب این قانون، رئیس سازمان پدافند غیر عامل کشور در راستای مأموریت ذاتی خود و در جهت برقراری تعامل نزدیک با دستگاه‌های اجرایی کشور و اعمال سیاست‌ها و تدابیر مقام معظم رهبری در حوزه پدافند غیر عامل، عضو شوراهای عالی ذیل‌الذکر می‌شود:

الف- شورای عالی عتف

ب- شورای عالی آمایش سرزمین

پ- شورای عالی سلامت و امنیت غذایی

ت- شورای عالی شهرسازی و معماری ایران

ث- شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور

ج- شورای عالی فضای مجازی

▪ دیدگاه مغایرت

الف) براساس مصوبه‌ی حاضر، از تاریخ تصویب این قانون، رئیس سازمان پدافند غیر عامل کشور، عضو شوراهای عالی مقرر در ماده واحده می‌شود؛ این در حالی است که طبق بند (۵) ماده (۱۴) اساسنامه‌ی سازمان پدافند غیر عامل^۱ که به تأیید مقام معظم رهبری رسیده است،^۲ رئیس سازمان پدافند غیر عامل باید در شوراهای عالی کشور شامل شورای ملی عتف، شورای عالی فضای مجازی، شورای عالی آمایش، شورای عالی ترافیک، شورای عالی سلامت، شورای عالی فرهنگی عضویت داشته باشد. همچنین به موجب ماده (۲۲) اساسنامه،^۳ انجام هر گونه اصلاحات در اساسنامه‌ی مذکور از جمله تغییر در باره‌ی اعضای شوراهای عالی باید به پیشنهاد ستاد کل نیروهای مسلح و تصویب مقام معظم رهبری باشد. با توجه به بند (۵) ماده (۱۴) اساسنامه‌ی سازمان پدافند غیر عامل کشور در خصوص وظایف و اختیارات رئیس سازمان، مصوبه‌ی حاضر مجلس به نوعی اصلاح اساسنامه مذکور محسوب می‌شود؛ چون اولاً به موجب این مصوبه، رئیس سازمان پدافند غیر عامل به عنوان عضو شورای عالی شهرسازی و معماری ایران شناخته شده است، در حالی که طبق اساسنامه‌ی سازمان، وی عضو این شورا نیست. ثانیاً طبق اساسنامه، رئیس این سازمان باید عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی باشد، ولی در این مصوبه، وی عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی شناخته نشده است. بنابراین، با توجه به اینکه اساسنامه سازمان پدافند غیر عامل به تصویب مقام معظم رهبری رسیده است و طبق بند (۵) ماده (۱۴) اساسنامه، شوراهای عالی که رئیس

۱. بند (۵) ماده (۱۴) اساسنامه سازمان پدافند غیر عامل کشور ستاد کل نیروهای مسلح، مصوب ۱۳۹۳/۹/۱۷ مقام معظم رهبری: «ماده ۱۴- وظایف و اختیارات رئیس سازمان عبارت است: ... -۱

۵- عضویت در شوراهای عالی کشور شامل شورای ملی عتف، شورای عالی فضای مجازی، شورای عالی آمایش، شورای عالی ترافیک، شورای عالی سلامت، شورای عالی فرهنگی.»

۲. سازمان پدافند غیر عامل کشور در سال ۱۳۸۲ با فرمان رهبری تشکیل و اساسنامه آن نیز در تاریخ ۱۳۹۳/۹/۱۷ به تأیید رهبری رسید. این اساسنامه در شماره ۲۰۳۶۶ مورخ ۱۳۹۳/۱۱/۱۴ روزنامه رسمی منتشر شده است.

۳. ماده (۲۲) اساسنامه سازمان پدافند غیر عامل ستاد کل نیروهای مسلح، مصوب ۱۳۹۳/۹/۱۷ مقام معظم رهبری: «مرجع پیشنهاد اصلاح، تغییر و تفسیر این اساسنامه، ستاد کل نیروهای مسلح می‌باشد که به تصویب مقام معظم رهبری می‌رسد.»

سازمان پدافند غیر عامل عضو آنها می‌باشد، مشخص شده‌اند، لذا قانون‌گذاری مجلس در این خصوص، برخلاف امر ولایت مطلقه‌ی فقیه مذکور در اصل (۵۷) قانون اساسی است؛ چه آنکه طبق این اصل، همه‌ی قوا از جمله مجلس شورای اسلامی تحت نظر ولایت مطلقه‌ی امر بوده و نمی‌توانند برخلاف اوامر ولی فقیه عمل کنند.

ب) براساس بند (ج) این مصوبه از تاریخ تصویب این قانون، رئیس سازمان پدافند غیر عامل کشور، عضو شورای عالی فضای مجازی می‌باشد؛ این در حالی است که شورای عالی فضای مجازی به موجب ابلاغیه‌ی مورخ ۱۳۹۴/۶/۱۴ توسط مقام معظم رهبری ایجاد شده و تمام اعضای آن هم توسط معظم‌له تعیین می‌شوند.^۱ با توجه به اینکه اعضای شورای عالی فضای مجازی توسط مقام معظم رهبری تعیین می‌شوند، مجلس شورای اسلامی نمی‌تواند

۱. فرمان تشکیل شورای عالی فضای مجازی و تعیین اعضای حقیقی و حقوقی آن، مصوب ۱۳۹۰/۱۲/۱۷ مقام معظم رهبری: «گسترش فزاینده فن‌آوری‌های اطلاعاتی و ارتباطاتی به‌ویژه شبکه‌ی جهانی اینترنت و آثار چشمگیر آن در ابعاد زندگی فردی و اجتماعی، و لزوم سرمایه‌گذاری وسیع و هدفمند در جهت بهره‌گیری حداکثری از فرصت‌های ناشی از آن در جهت پیشرفت همه‌جانبه کشور و ارائه خدمات گسترده و مفید به اقشار گوناگون مردم و همچنین ضرورت برنامه‌ریزی و هماهنگی مستمر به منظور صیانت از آسیب‌های ناشی از آن اقتضا می‌کند که نقطه‌ی کانونی متمرکزی برای سیاست‌گذاری، تصمیم‌گیری و هماهنگی در فضای مجازی کشور به‌وجود آید. به این مناسبت شورای عالی فضای مجازی کشور با اختیارات کافی به ریاست رئیس جمهور تشکیل می‌گردد و لازم است به کلیه‌ی مصوبات آن ترتیب آثار قانونی داده شود. اعضای حقوقی این شورا عبارتند از: رئیس جمهور (رئیس شورای عالی)، رئیس مجلس شورای اسلامی، رئیس قوه قضائیه، رئیس سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، دبیر شورای عالی و رئیس مرکز، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، وزیر اطلاعات، رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی، فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و همچنین اعضای حقیقی حجج اسلام و آقایان ... می‌باشند که برای مدت سه سال تعیین می‌شوند ...» طبق ابلاغیه‌ی مورخ ۱۳۹۴/۶/۱۴ مقام معظم رهبری در خصوص اعضای جدید شورای عالی فضای مجازی، اعضای حقوقی این شورا عبارتند از: «رئیس جمهور (رئیس شورای عالی)، رئیس مجلس شورای اسلامی، رئیس قوه قضائیه، رئیس سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، دبیر شورای عالی و رئیس مرکز، دادستان کل کشور، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری، وزیر اطلاعات، وزیر آموزش و پرورش، وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح کشور، معاون علمی و فن‌آوری رئیس جمهور، رئیس کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی، فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، فرمانده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران.»

بدون اذن ایشان، شخصی را برای عضویت در این شورا تعیین کند، بلکه تصمیم‌گیری در خصوص انتخاب اعضای شورای عالی فضای مجازی از اختیارات رهبری است. بنابراین از آنجا که به موجب ابلاغیه‌ی مقام معظم رهبری در خصوص اعضای شورای عالی فضای مجازی، رئیس سازمان پدافند غیر عامل، جزء اعضای شورای عالی فضای مجازی نیست، بند (ج) این مصوبه از حیث الزام مقام معظم رهبری به عضویت رئیس سازمان پدافند غیر عامل کشور در شورای عالی فضای مجازی به نوعی دخالت در امور مربوط به رهبری بوده و خلاف ولایت مطلقه‌ی فقیه، مذکور در اصل (۵۷) قانون اساسی است؛ چون براساس این اصل، قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران زیر نظر ولایت مطلقه‌ی امر اعمال می‌شوند و نمی‌توانند برخلاف اوامر ولی فقیه عمل کنند.

▪ دیدگاه عدم مغایرت

الف) مصوبه‌ی مجلس در خصوص عضویت رئیس سازمان پدافند غیر عامل کشور در برخی شوراهای عالی، مغایرتی با بند (۵) ماده (۱۴) اساسنامه‌ی سازمان پدافند غیر عامل کشور و در نتیجه ولایت مطلقه‌ی فقیه مذکور در اصل (۵۷) قانون اساسی ندارد؛ چون اساسنامه‌ی سازمان پدافند غیر عامل کشور و ماده واحده‌ی حاضر، دو مصوبه‌ی جدا هستند که مبنای تصویب هر کدام متفاوت است؛ مبنای اعتبار اساسنامه، اختیارات رهبری و تأیید ایشان، و مبنای اعتبار ماده واحده، اختیارات مجلس شورای اسلامی است و مقام معظم رهبری و مجلس، هر کدام به اعتبار اختیاری که دارند، قاعده وضع کرده‌اند. علاوه بر این، مصوبه‌ی حاضر در حدود مقررات اساسنامه‌ی مذکور و به نوعی تکرار عبارت اساسنامه است.

ب) مصوبه‌ی مجلس در خصوص عضویت رئیس سازمان پدافند غیر عامل کشور در شورای عالی فضای مجازی، مغایرتی با فرمان تشکیل شورای عالی فضای مجازی و تعیین اعضای حقیقی و حقوقی آن شورا توسط مقام معظم رهبری، و در نتیجه ولایت مطلقه‌ی فقیه مذکور در اصل (۵۷) قانون اساسی ندارد؛ چون درست است که در ابلاغیه‌ی رهبری در خصوص اعضای حقوقی شورای عالی فضای مجازی، رئیس سازمان پدافند غیر عامل، عضو این شورا نیست، ولی در بند (۵) ماده (۱۴) اساسنامه‌ی سازمان پدافند غیر عامل کشور که به تأیید مقام معظم رهبری رسیده، یکی از وظایف و اختیارات رئیس سازمان، عضویت در

شورای عالی فضای مجازی است. بنابراین با توجه به اینکه اساسنامه‌ی سازمان پدافند غیر عامل به تأیید مقام معظم رهبری رسیده است، می‌توان گفت رئیس سازمان پدافند غیر عامل توسط معظم‌له به عضویت شورای عالی فضای مجازی انتخاب شده است. علاوه بر این، اگر در آینده اساسنامه‌ی سازمان توسط رهبری تغییر داده شود و عضویت رئیس پدافند غیر عامل در شورای عالی فضای مجازی حذف شود، این قسمت از مصوبه‌ی مجلس هم حذف می‌شود.

▪ نظر شورای نگهبان

نظر به اینکه اساسنامه پدافند غیر عامل کشور به تأیید مقام معظم رهبری مدظله‌العالی رسیده است که به موجب بند (۵) ماده (۱۴) آن، رئیس سازمان پدافند غیر عامل عضو برخی از شوراهای عالی کشور می‌باشد و نیز اعضای شورای عالی فضای مجازی توسط معظم‌له تعیین می‌شود، لذا مداخله مجلس در این امور مغایر اصل (۵۷) قانون اساسی شناخته شد.

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۶/۸/۲۴ (مرحله دوم)

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۶/۹/۸

ماده واحده- از تاریخ تصویب این قانون، رئیس سازمان پدافند غیر عامل کشور در راستای مأموریت ذاتی خود و در جهت برقراری تعامل نزدیک با دستگاه‌های اجرایی کشور و اعمال سیاست‌ها و تدابیر مقام معظم رهبری در حوزه پدافند غیر عامل، عضو شوراهای عالی ذیل‌الذکر می‌شود:

الف- شورای عالی عتف

ب- شورای عالی آمایش سرزمین

پ- شورای عالی سلامت و امنیت غذایی

ت- شورای عالی شهرسازی و معماری ایران

ث- شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور

ج- شورای عالی فضای مجازی در صورت اذن مقام معظم رهبری

▪ دیدگاه مغایرت

- الف) علی‌رغم اصلاح به عمل آمده توسط مجلس در بند (ج) که به موجب آن فقط

عضویت رئیس سازمان پدافند غیر عامل در شورای عالی فضای مجازی منوط به اذن مقام معظم رهبری شده است، ایراد قبلی شورا در خصوص مداخله‌ی مجلس به حوزه‌ی اختیارات رهبری، برطرف نشده است؛ چون اولاً ایراد شورا در مرحله‌ی قبلی فقط ناظر به بند (ج) نبوده است؛ بلکه براساس ایراد مطرح شده، مجلس نمی‌تواند عضویت رئیس سازمان را در هیچ‌کدام از این شوراها تصویب کند. ثانیاً با توجه به عبارت صدر ماده (۱۴) اساسنامه‌ی پدافند غیر عامل کشور در خصوص وظایف و اختیارات رئیس سازمان، از ماده‌ی مذکور افاده‌ی حصر می‌شود و رئیس سازمان فقط حق عضویت در شوراهای عالی مذکور در ماده را دارد و تکلیفی از جهت عضویت در غیر موارد مذکور در بند (۵) ماده (۱۴) از جمله عضویت در شورای عالی شهرسازی و معماری ایران موضوع بند (ت) ماده واحده را ندارد. بنابراین، این مصوبه هم‌چنان برخلاف اصل (۵۷) قانون اساسی است.

ب) در بند (ج) این مصوبه، منوط کردن عضویت رئیس سازمان پدافند غیر عامل کشور در شورای عالی فضای مجازی به اذن مقام معظم رهبری، رافع ایراد شورای نگهبان در خصوص تعیین اعضای شورای عالی فضای مجازی نیست؛ چون منظور از بند (ج) اصلاحی این است که در صورتی که مقام معظم رهبری اجازه دهد، مجلس رئیس سازمان پدافند غیر عامل کشور را به عنوان عضو شورای عالی فضای مجازی تعیین می‌کند، در حالی که اساساً نصب و تعیین اعضای شورای عالی فضای مجازی از جمله اختیارات مقام معظم رهبری است، نه اینکه معظم‌له اجازه‌ی تعیین اعضای این شورا را به مجلس بدهد.

▪ دیدگاه عدم مغایرت

الف) مصوبه‌ی حاضر در خصوص عضویت رئیس سازمان سازمان پدافند غیر عامل کشور در برخی شوراهای عالی کشور، به معنای مداخله‌ی مجلس به حوزه‌ی اختیارات رهبری نیست و مغایر با ولایت مطلقه‌ی فقیه مذکور در اصل (۵۷) قانون اساسی نمی‌باشد؛ چون اولاً در این مصوبه، رئیس سازمان پدافند غیر عامل کشور عضو همان شوراهایی شده است که در اساسنامه‌ی مصوب رهبری آمده است. ثانیاً اساسنامه‌ی سازمان پدافند غیر عامل، صلاحیت‌های رئیس این سازمان را به صورت حصری مشخص نکرده است؛ بلکه در اساسنامه مقرر شده است که رئیس سازمان عضو این شوراها است و این بدین مفهوم نیست

که مجلس با استفاده از اختیارات تقنینی خود، نمی تواند وی را به عنوان عضو شوراهای عالی دیگر تعیین کند.

ب) با توجه به ایراد قبلی شورای نگهبان، از آنجا که شورای عالی فضای مجازی با فرمان رهبری تشکیل شده و اعضای این شورا هم توسط خود مقام معظم رهبری تعیین می شوند، مداخله مجلس به حوزه اختیارات رهبری و تعیین رئیس سازمان پدافند غیر عامل کشور به عنوان یکی از اعضای شورای مذکور، مغایر ولایت مطلقه فقیه، مذکور در اصل (۵۷) قانون اساسی بود. حال با توجه به اصلاح صورت گرفته در بند (ج) که براساس آن، عضویت رئیس سازمان پدافند غیر عامل در شورای عالی فضای مجازی منوط به اذن مقام معظم رهبری شده است، ایراد قبلی شورا برطرف شده است؛ چون مفهوم بند (ج) اصلاحی این است که تعیین اعضای شورای عالی فضای مجازی همچنان در اختیار رهبری است و رئیس سازمان پدافند غیر عامل فقط در صورت اذن مقام معظم رهبری، عضو شورای عالی فضای مجازی می شود.

▪ نظر شورای نگهبان

این مصوبه با توجه به اصلاح به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

▪ نظر نهایی شورای نگهبان

مصوبه مجلس شورای اسلامی در خصوص طرح عضویت رئیس سازمان پدافند غیر عامل کشور در برخی از شوراهای عالی، با توجه به اصلاحات به عمل آمده، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه‌ای (مدظله العالی)

در دیدار با اعضای شورای نگهبان (۱۳۷۹/۴/۲۸):
«... شما استدلال دارید، اما این استدلال برای مجلس، گاهی معلوم نیست، گاهی برای مجمع تشخیص هم درست معلوم نیست، ... در حالی که خوب است در متن آن حکم اشاره‌ای به استدلال بشود و در یک محل یا جداگانه آن استدلال به تفصیل نوشته بشود.»

گزارش استدلالی

پژوهشکده شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید بهشتی (ره)، خیابان شهید سرافراز

کوچه پنجم پلاک ۱۱ کد پستی: ۱۵۹۷۸۵۶۱۱۳

تلفن: ۰۲۱-۸۸۵۳۳۴۲۹

نمابر: ۰۲۱-۶۴۰۱۴۸۱۷

nashr-rc.ir

gcr.ac.ir